

მარიამ ჩხარტიშვილი – CV

დაბადების თარიღი – 30. 06. 1955
დაბადების ადგილი – ქ. თბილისი
ოჯახური მდგომარეობა – დაუოჯახებელი
ტელეფონი – 899 71 40 15

ელ. ფოსტა – mary.chkhartishvili@gmail.com
ბანათლება – უმაღლესი, თსუ ისტორიის ფაკულტეტი
სამეცნიერო ხარისხი და წოდება – ისტორიის
მეცნიერებათა დოქტორი, თსუ
სრული პროფესორი



უცხო ენების ცოდნა – ინგლისური, რუსული, ფრანგული
(კითხვა), ძველი სომხური (კითხვა),
ძველი ბერძნული (კითხვა)

დისერტაციები – საკანდიდატო (1982, „აღმოსავლეთ საქართველოს
ქრისტიანიზაციის წყაროთმცოდნეობითი პრობლემები“),
სადოქტორო (1997, „ქართული ჰაგიოგრაფიის
წყაროთმცოდნეობითი ანალიზი (IV-VII სს ისტორიის
ამსახველი ძეგლები)“)

პუბლიკაციები – 140-ზე მეტი (მ.შ. 7 მონოგრაფია)

სამუშაო გამოცდილება:

- 1981-1985 წწ. – ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტის მეცნიერი თანამშრომელი.
- 1985-1997 წწ. – ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტის უფროსი მეცნიერი თანამშრომელი.
- 1997-2006 წწ. – ივ. ჯავახიშვილის სახელობის ისტორიისა და ეთნოგრაფიის ინსტიტუტის წამყვანი მეცნიერი თანამშრომელი.
- 2006 წ-დან დღემდე – სსიპ ივ. ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის შუა საუკუნეების საქართველოს ისტორიისა და წყაროთმცოდნეობის განყოფილების გამგე, მთავარი მეცნიერი თანამშრომელი; ივ. ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარული ფაკულტეტის სრული პროფესორი, საქართველოს ისტორიის მიმართულების ხელმძღვანელი.
- 1990-2006 წწ. – მიწვეული პროფესორი საქართველოს ტექნიკურ უნივერსიტეტში, საქართველოს ტელევიზიისა და რადიოს სახელმწიფო ინსტიტუტში, საერო ინსტიტუტ „გაენათში“, ღია ჰუმანიტარულ ინსტიტუტში, არისტოტელეს ბერძნულ-ქართულ უნივერსიტეტში, ეკონომიკურ-ჰუმანიტარულ ინსტიტუტში „მერიდიანი“.

მონაწილეობა კონფერენციებში:

(შერჩევით)

1. სამეცნიერო სესია “წერილობითი ისტორიული წყაროების შესწავლის და გამოცემის აქტუალური საკითხები” (9-11 მაისი, 1996). მოხსენების სათაური: “მოქცევაი ქართლისაი” და I-II სს ქართლის პოლიტიკური ისტორიის საკითხები”.

2. ვარლამ ღონდუას ხსოვნისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო სესია (25-27 დეკემბერი, 1996). მოხსენების სათაური: “მცხეთის გალავნის ბერძნული წარწერის (I ს) ახალი ინტერპრეტაცია”.
3. სამეცნიერო სესია, მიძღვნილი საქართველოს სახელმწიფოებრივი დამოუკიდებლობის აღდგენის 80 წლისთავისადმი (19-22 მაისი, 1998). მოხსენების სათაური: “ქართული მესიანიზმი. იდეის თაურსახე”.
4. International Scientific Conference “Tbilisi–Jerusalem 2” (8-10 September, 1998). Title of the paper: “Hebrew theme in Georgian messianic ideology”.
5. International Conference “Rock-Cut Monuments of East and South Europe” (14-20 September, 1998, Tbilisi, Bordjomi, Akhaltskhe). Title of the paper: “Hagiographical sources of the history of David-Gareji rock-cut hermitage”.
6. რევაზ კიკნაძის ხსოვნისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო სესია (12-14 ოქტომბერი, 1998). მოხსენების სათაური: “წმ. კონსტანტი ქართველის ცხოვრების” ავტორის ვინაობის საკითხისათვის”.
7. ქრისტიანული არქეოლოგიის III სამეცნიერო კონფერენცია (29 ოქტომბერი, 1999). მოხსენების სათაური: “თავი ეპისკოპოსი სამოელი და ქართული ეკლესიის ისტორიის საკითხები”.
8. International Symposium “Christianity: Past, Present, Future” (11-17 October, 2000). Title of the paper: “Nationalism and religion: Georgian case”.
9. ქრისტიანული არქეოლოგიის V კონფერენცია (27-29 სექტემბერი, 2001). მოხსენების სათაური: “მოქცევა ქრისტიანობაზე და ადრეული ნაციონალიზმი”.
10. Pontificio Istituto Orientale: S.V. alla giornata di studi dal titolo “Missioni cattoliche in Georgia” (13 giugno, 2002, Roma). Title of the paper: “Catholicism and Identity: Georgian Case”.
11. Association of Alumni of US Sponsored Programs in Georgia: Conference “Traditional and Non-Traditional Religions in Georgia” (29 June, 2002). Title of the paper: “Interaction of ethnic and confessional self-consciousness”.
12. მიხეილ საბინინის “საქართველოს სამოთხის” გამოსვლის 120 წლისთავისადმი მიძღვნილი სამეცნიერო სესია (2-3 ივლისი, 2002). მოხსენების სათაური: “მიხაილ საბინინის წყაროთმცოდნეობითი ძიებანი”.
13. International Conference “The Urgent Problems for the Study of Historical Sources: Theoretical, Methodological and Computer Aspects” (1-2 October, 2002). Title of the paper: “Informative value of hagiographical sources for study of ethnic identity”.
14. საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიასთან არსებული ინსტიტუტთაშორისო სემინარი “ეთნიკურობა და ნაციონალიზმი” (2002). მოხსენების სათაური: “ქართლის მოქცევის ისტორია ეთნიკურობის კვლევის პრობლემატიკის თვალთახედვით”.
15. დისკუსია: “მამული ენა სარწმუნოება” (საქართველო ათასწლეულთა გასაყარზე) (17 დეკემბერი, 2002). მოხსენების სათაური: “ქართული იდენტობის მარკერები”.
16. სამეცნიერო სესია, მიძღვნილი ექვთიმე თაყაიშვილის ხსოვნისადმი (27-30 მაისი, 2003). მოხსენების სათაური: “წმინდანი და ეთნიკური კონსოლიდაცია (XI საუკუნის საქართველოს მაგალითზე)”.
17. Association for the Study of Ethnicity and Nationalism (ASEN) Seminar (4 June, 2003, London); Title of the paper: “Georgian identity: Stages of development”.
18. კონფერენცია “რელიგია და საზოგადოება – რწმენა ჩვენს ცხოვრებაში” (4-7 თებერვალი, 2004). მოხსენების სათაური: “წმინდა მამა გიორგი მთაწმინდელის ღვაწლი ქართული იდენტობის ისტორიის კონტექსტში”.

19. EuroScience საქართველოს ეროვნული სექციის მე-6 წლიური კონფერენცია (29 მაისი, 2004). მოხსენების სათაური: “ქართული იდენტობის ისტორიისათვის”.
20. ი. ჯავახიშვილის სახ. ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის სამეცნიერო სესია (31 მაისი – 4 ივნისი, 2004). მოხსენების სათაური: “ათონური ჰაგიოგრაფიის მონაცემები ქართული იდენტობის ისტორიისათვის”.
21. დისციპლინათაშორისო რესპუბლიკური კონფერენცია “ეროვნული და სარწმუნოებრივი იდენტობა” (4-10 ოქტომბერი, 2004). მოხსენების სათაური: “თვითსახელწოდება, როგორც ქართული იდენტობის მარკერი”.
22. The Second International Symposium “Christianity in Our Life: Past, Present, Future” (24-26 November, 2005, Tbilisi). Title of the paper: “Christianity as a Georgian identity marker”.
23. სამეცნიერო კონფერენცია ქართული წყაროთმცოდნეობის და ისტორიოგრაფიის აქტუალურ პრობლემებზე (27-28 დეკემბერი, 2005). მოხსენების სათაური: “ქართული ჰაგიოგრაფიული წყაროს მონაცემები ბიზანტიის იმპერატორ კონსტანტინე დუკას შესახებ”.
24. ქრისტიანული არქეოლოგიის სემინარი (14 ივნისი, 2006). მოხსენების სათაური: “ჰიეროტოპია “წმინდა ნინოს ცხოვრებაში”.
25. International Symposium “New Jerusalems: The Translation of Sacred Spaces in Christian Culture” (2006, Moscow). Title of the paper: “Mtskheta as New Jerusalem: Hierotopy in the “Life of St Nino” ”.
26. საერთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია “ილია ჭავჭავაძე და მისი ეპოქა” (თბილისი, 2007). მოხსენების სათაური: “ნაციონალიზმის იდეოლოგიის უნივერსალიები ილია ჭავჭავაძის შემოქმედებასა და საზოგადოებრივ მოღვაწეობაში”.
27. 6th Annual International Caucasian Session (2007, Warsaw). Title of the paper: “The Byzantine Emperor Constantine X Ducas in recollection of Georgian monk”.
28. First International Congress of Caucasiologists (2007, Tbilisi). Title of the paper: “Forging Georgian ethnics”.
29. ი. ჯავახიშვილის ისტორიისა და ეთნოლოგიის ინსტიტუტის მიერ ორგანიზებული გელათის მონასტრის 900 წლისთავისადმი მიძღვნილი ინსტიტუტთაშორისო სამეცნიერო კონფერენცია. მოხსენების თემა: “იდეოლოგემა “ახალი იერუსალიმი” და ხელისუფლების ლეგიტიმაციის ქრისტიანული კონცეფცია”.
30. International conference “Georgia: The Making of a National Culture“. (2008, An Arbor). Title of the paper: “Armenians in the process of Georgian identity forging“.
31. Third “Via Egnatia” Conference (2008, Rome). Title of the paper: “Stepping towards West: Impact of Christianity on Georgian Identity Development”.
32. ი. ჯავახიშვილის სახ. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის II სამეცნიერო კონფერენცია მიძღვნილი შალვა ნუცუბიძის 120 წლის იუბილისადმი (2008). მოხსენების სათაური: “ქართული იდენტობის წრთობა და სომხები”.
33. ი. ჯავახიშვილის სახ. თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის მიერ ორგანიზებულ რესპუბლიკური სამეცნიერო კონფერენცია (2008). მოხსენების სათაური: “ქართული ეთნიკს წრთობა რელიგიური ტრანსფორმაციის ეპოქაში”.

სამეცნიერო ბრანტები:

1. საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის კვლევითი გრანტი: “ქართველი ხალხის ეროვნული თვითშეგნების ჩამოყალიბება” (თავი: “ქართველი ხალხის ეროვნული თვითცნობიერება და რელიგია”) (მკვლევარი) (1997-1999).
2. საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის კვლევითი გრანტი: “კულტურულ კატეგორიათა სისტემა შუა საუკუნეების საქართველოში” (ხელმძღვანელი, მკვლევარი) (2000-2001).
3. საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის კვლევითი გრანტი: “ნაციონალიზმი საქართველოში” (ხელმძღვანელი, მკვლევარი) (2002-2003).
4. საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიის კვლევითი გრანტი: “ქართული იდენტობა” (ხელმძღვანელი, მკვლევარი) (2005).
5. ფონდის “ღია საზოგადოება – საქართველო” გრანტი: პროექტი “საქართველო ათასწლეულთა გასაყარზე” (თანაავტორი) (2004-2005).
6. სტრატეგიული კვლევებისა და საერთაშორისო ურთიერთობების ფონდის გრანტი: პროექტი “საგანმანათლებლო პროგრამა საგარეო პოლიტიკაში X-XI კლასის მოსწავლეებისათვის რეგიონებში” (თანაავტორი) (2006).
7. საქართველოს ეროვნული სამეცნიერო ფონდის გრანტი: პროექტი “კოლექტიური კულტურული იდენტობის კვლევა რელიგიური მოქცევის კონტექსტში: ქართული მაგალითის კვლევა და განზოგადებანი” (მკვლევარი). (2006-2008).
8. ქართველოლოგიის, ჰუმანიტარული და სოციალური მეცნიერებების ფონდის (რუსთაველის ფონდი) გრანტი: პროექტი “ბეჭდური მედია და ქართული ნაციონალური იდენტობის წრთობის პროცესი: ილიას “ივერია” (მკვლევარი, მენეჯერი) (2008-2010).

ბამოქვეყნებული შრომები:
(შერჩევით)

1. ქართველთა მოქცევა და ახალი ეროვნული იდეოლოგიის ჩამოყალიბება, მესხეთი III (საისტორიო კრებული). თბილისი–ახალციხე: თსუ, 6-17 (1999).
2. ცნობები სამოელ მთავარეპისკოპოსის შესახებ ძველ ქართულ ჰაგიოგრაფიულ და საისტორიო მწერლობაში, ქართული წყაროთმცოდნეობა IX. თბილისი: მემატიანე, 53-66 (2000).
3. Non-native ecclesiastics of Georgian Church: St. David from Gareji. Meskheta IV (Collection of historical papers). Tbilisi–Akhaltshikhe: TSU, 36-47 (2001).
4. ქართლის მოქცევის ისტორია ეთნიკურობის კვლევის პრობლემატიკის თვალთახედვით. ეთნიკურობა და ნაციონალიზმი I (საქართველოს მეცნიერებათა აკადემიასთან არსებული ინსტიტუტთაშორისო სემინარის მასალები). თბილისი: ინტელექტი, 32-47 (2002).
5. Женщины на перекрестке идеологических эпох (История обращения Грузин в христианство в свете гендерной проблематики). Месхети V (Исторический сборник). Тбилиси–Ахалцихе: ТГУ, 15-24 (2002).
6. საქართველოს ეკლესიის უძველესი ისტორია XXI საუკუნის გადასახედიდან. არტანუჯი, № 11, 79-86 (2003).
7. Informative value of hagiographical sources for study of ethnic identity. Caucasia (The Journal of Caucasian Studies), № 7, 57-73 (2003).
8. ენტონი დ. სმითი. ნაციონალიზმი: თეორია, იდეოლოგია, ისტორია (თარგმანი ინგლისურიდან, ქართული ტექსტის რედაქტორი რ. ამირეჯიბი–მაღენი). თბილისი: ქესც, 242 გვ. (2004).

9. როდის და სად შეიქმნა “წმინდა კოსტანტი ქართველის ცხოვრებისა და წამების” კიმენური რედაქცია და ვინ არის მისი ავტორი? ქართული წყაროთმცოდნეობა X. თბილისი: მემატთანე, 82-94 (2004).
10. ქართული პაგიოგრაფიის წყაროების პუბლიკაციის ისტორიიდან (მიხაილ საბინინის “საქართველოს სამოთხე”). ქართული წყაროთმცოდნეობა X. თბილისი: მემატთანე, 215-242 (2004).
11. „წმ. ევსტათი მცხეთელის მარტვილობა“ და VI-VII სს საქართველოს პოლიტიკური ისტორიის საკითხები. პოლემიკური ნარკვევი. თბილისი: ინტელექტი, 144 გვ. (2005).
12. ქართული იდენტობის მთავარი მარკერი. საქართველო ათასწლეულთა გასაყარზე. თბილისი: არქტე, 227-241 (2005).
13. Идеология национализма и его универсалии в грузинской среде. Национализм (Популярная книга для чтения). Тбилиси: ГФСМИ, 28-40 (2006).
14. წმიდა მამა გიორგი მთაწმიდელი და ქართული იდენტობის სამანები XI საუკუნეში. ქართული წყაროთმცოდნეობა XI. თბილისი: მემატთანე, 87-101 (2006).
15. თვითდასახელება როგორც ქართული იდენტობის მარკერი. ქართული წყაროთმცოდნეობა XI. თბილისი: მემატთანე, 204-218 (2006).
16. Средневековое грузинское общество в свете гендерной проблематики. Женщины-лидеры в обществе: Прошлое, настоящее, будущее. Шефаим: МАШАВ, 21-27 (2007).
17. Штрихи к ментальному портрету средневекового грузинского общества: Мцхета как новый Иерусалим. Женщины-лидеры в обществе: Прошлое, настоящее, будущее. Шефаим: МАШАВ, 46-60 (2007).
18. პიეროტოპია წმინდა ნინოს ცხოვრებაში (ლიბინალური სივრცის ხატი). ლიტერატურათმცოდნეობის თანამედროვე პრობლემები. თბილისი: ნეკერი, 322-328 (2007).
19. ნაციონალიზმის იდეოლოგიის უნივერსალიები ილია ჭავჭავაძის შემოქმედებასა და საზოგადოებრივ მოღვაწეობაში. ილია ჭავჭავაძე 170 (საიუბილეო კრებული). თბილისი: ქლი, 215-243 (2007).
20. მ. ჩხარტიშვილი. ქრისტიანობა, როგორც ქართული იდენტობის მარკერი. ლოგოსი IV, 15-24 (2007).
21. Мцхета как новый Иерусалим: Иеротопия «Жития св. Нино». Новые Иерусалимы: Перенесение Сакральных пространств в христианской культуре (Материалы международного симпозиума). Москва: Индрик, 96-99 (2006).
22. ნაციონალიზმის იდეოლოგიის უნივერსალიები ილია ჭავჭავაძის შემოქმედებასა და საზოგადოებრივ მოღვაწეობაში. ილია ჭავჭავაძე 170 (საიუბილეო კრებული). თბილისი: სგმს, 26-27 (2007).
23. ქართული ერთობა რელიგიური მოქცევის ეპოქაში (პიეროტოპიული პროექტი “მცხეთა – ახალი იერუსალიმი”). საქართველოს შუა საუკუნეების ისტორიის საკითხები IX. თბილისი: უნივერსალი, 122-130 (2008).
24. პასუხის პასუხის პასუხი აკადემიკოს დავით მუსხელიშვილს: XXI საუკუნის საქართველოში ისტორიული მეცნიერების განვითარების პრობლემები VI-VII საუკუნეების საქართველოს პოლიტიკური ისტორიის თაობაზე დებატების ფონზე. საქართველოს შუა საუკუნეების ისტორიის საკითხები IX, თბილისი: უნივერსალი, 192-202 (2008).
25. Catholicism and identity: Georgian case. Studies in medieval history of Georgia IX, Tbilisi: Universal, 220-222 (2008).

26. On Georgian identity religious marker. Studies in medieval history of Georgia IX. Tbilisi: Universal, 223-227 (2008).
27. The Byzantine Emperor Constantine X Ducas in recollection of Georgian monk. Studies in medieval history of Georgia IX. Tbilisi: Universal, 228-233 (2008).
28. „წმინდა ნინოს ცხოვრება” და ისტორიული მეცნიერების თანამედროვე პრობლემატიკა: ეთნიკურობა, ჰიეროტოპია, გენდერი. წმინდა ნინო I (სამეცნიერო კრებული). თბილისი: არტანუჯი, 423-453 (2008).
29. დედა – ნინო და მეფე მირიანის რელიგიური რეფორმა. სამხრეთ-დასავლეთ საქართველოს ისტორიის საკითხები III. ბათუმი: გამომცემლობა “შოთა რუსთაველის სახელმწიფო უნივერსიტეტი”, 53-76 (2008).
30. ქართული ეთნიკ რელიგიური მოქცევის ეპოქაში, თბილისი: კავკასიური სახლი, გვ. 179 (2009).
31. სახეები საქართველოს წარსულიდან, თბილისი: უნივერსალი, გვ. 92 (2009).
32. On Georgian Identity and Culture (Nine international presentations by Professor M. Chkhartishvili). Tbilisi: Universal, 136 p. (2009).
33. Мцхета как Новый Иерусалим: Иеротопия «Жития св. Нино». Новые Иерусалимы. Иеротопия и иконография сакральных пространств (Редактор-составитель А.М. Лидов). Издание подготовлено научным центром восточнохристианской культуры. Москва 2009: Индрик, с. 131-150.